

PUREI MONI.

I MEA te rangatira o te whare herehere o Akarana ko te take i tipu ai nga mahi kino ki te takiwa o Akarana a i tokomaha ai nga tangata ki te herehere na nga mahi purei moni. I enei tau ka pahure ake nei ko te putake o nga mahi kino he waipiro otira i enei ra he purei moni. He mate kino tenei e pa ana ki nga taitamariki o Niu Tirenii. He mano nga tamariki tane kua tu porangi i nga mahi purei moni. E panuitia ana e nga nupepa te tini o te tangata e tae ana ki nga reihi hoihoi ki reira whiu ai a i ratou moni ki te "totaraihe," metemea nei he mahi e whakahihi ai te tangata. He ruarua nei nga tangata e tae ana ki nga reihi hoihoho haere he matakitaiki kau ki nga hoihoi e oma ana, ehara i te mea ki te purei moni ki a whiwhi ai ki nga moni kaore nei e heke te kawaka i te whainga e riro ngawari mai nei i runga i nga mahi tahae. Ko te tokomaha ia he haere ki te purei moni. Ki te kore nga tamariki tane e whiwhi moni i nga ra reihi hoihoi ka anga ka tahae i nga moni a o ratou rangatira, a ki te mau te tahae kaore e whiua ana. He mahi nga tamariki tane e kino ana ki nga mahi pai, ki nga mahi tika ko to ratou hiahia kia iti te taima hei mahi ko te nuinga hei moumou noaiaho, ka anga ka whakapaipai i a ratou, kaore nei a ratou moni. Ki te kore a ratou moni, ka tahae hei purei moni ma ratou. I etahi tau ka pahure ake tenei i korero ano au mo tenei mate kino ka tipu haere nei, na konei ka whakamahara ano au i era atu kia titiro ki tenei mate kino. Ehara enei korero aku i te rongo a-taringa engari he kite. Ko matou ko nga rangatira whare herehere e mohio ana e kite ana ki nga tangata emau ana ki te herchere. Rapua he rongoa mo tenei mate ngau kino.

P.M.K.

HE PANUI.

Kei a matou etahi KATIKIHAMA HE AKORANGA MA TE TAMARIKI ME NGA INOI MO NGA RATAPU. Ki te whakaatu mai tetahi minita ana e hiahia ana he tukua noatia atu.

HE HAKARI TIMA.

KI TE ETITA O TE PIPIHARAUROA.

TENA KOE. He kupu ruarua nei hei kawenga atu mau ki nga iwi ki nga reo i tera wahi i tera wahi o to tatou motu. Ehara ra ia i te tikanga whai kiko ki etahi ahua tangata, otia he whai kiko ano ki a matou ki te hunga i kite i tenei hakari. Ko te hakari nei he tainga i te ingoa o tenei hapu o te Aupouri i huaina e te Notana Timihihi Kamupene (Northern Steamship Company) ki tetahi o ratou tima; ko te Aupouri tetahi o nga hapu nui o te Tai-whakararo nei. Kua huaina ano e tenei kamupene etahi o ratou tima ko Ngapuhi, ko Rarawa, ko Apanui, ko Ngatiawa, a ko Aupouri tenei.

No Hurae ka tonoa e Paratene Kapa ki te tumuaki o taua kamupene kia hakari a te Aupouri iwi i runga i taua tima whakaaetia ana. No Akuhata 16 o nga ra ka u mai te Aupouri ki Houhora a rere tonu ana ki Muri, whenua tai ai i te kawanga, engari kaore i u ki te waapu i eke ki te tahuna. I te aonga ake ka takoto te hakari, te tokomaha o nga tangata e 61. Ka mutu te hakari ka whai korero te tumuaki ka mea, Kei te whakapai taku ngakau mo tenei hakari. E whakawhetai ana hoki ahau mo taku taenga mai ki tenei hakari. He tikanga hoki naku te hua i nga iwi e awbina ana i taku kamupene i a Ngapuhi, Te Rarawa a ko te Aupouri tenei. Ahakoa aku raruraru tae tonu mai ahau ki te whakarite i ta koutou pohiri mai a kua tae mai nei.

Ka mutu tana korero ka tu atu ko ahau ka mea. E whakawhetai ana a te Aupouri iwi i te whakaritenga mai i to ratou hiahia kia hakari i runga i to ratou ingoa.

E inoi ana ki te tumuaki kia homai he tikiti mana i konei ki Akarana, i runga anake i nga raruraru o te iwi. Ko te whakaahua o te Aupouri iwi, o Meri Puhipi ki runga i a te Aupouri. A kia pumau hoki te hua i a te Aupouri ki tenei tima. Katahi ka tu mai ano te tumuaki ki te whakautu ka mea. Mo te tono a te Aupouri kia mau tonu tana ingoa ae heoi ano te roa, he tima toku kei te hanga ko Ngatiawa te ingoa; kia oti tera ka hanga ai i tetahi ka hua ko te ingoa tawhito o te Aupouri ko Natiteawa Houtaewa.

Mo te tikiti, maku tena e whakaaro. "Papa te whatitiri i runga te rangi ko tana tini ko tona mana ko te wai o Haruru te taki aki ki tu tauarai ee." Tera atu te roanga:

Heoi ano,

Na E. M. KAPA.